

ת"פ 49150/03/17 - מדינת ישראל נגד משה ממן

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"פ 49150-03-17 מדינת ישראל נ' ממן(עציר)

לפני כבוד השופט אהרון משניות

מדינת ישראל

המאשימה

ע"י ב"כ - עו"ד רחלי אטיאס

נגד

הנאשם

משה ממן (עציר)

ע"י ב"כ - עו"ד טל ארד

גזר דין

א. כללי

הנאשם הורשע על פי הודאתו בעבירה של הצתה, לפי סעיף 448 (א) רישא לחוק העונשין תשל"ז - 1977. הודאתו של הנאשם באה במסגרת הסדר טיעון בין הצדדים, שבו הנאשם חזר בו מכפירתו, הודה בעובדות כתב האישום המתוקן, והורשע בכל העבירות המיוחסות לו, כשאין הסכמה לעניין העונש והצדדים חופשיים בטיעוניהם.

מכתב האישום עולה כי המתלון הוא הבעלים של חנות "פיצוחי הגשר" (להלן: "**הפיצוציה**") בבאר שבע, ובינו לבין הנאשם קיימת היכרות מוקדמת. במועד אשר אינו ידוע למאשימה הגיע הנאשם לפיצוציה וביקש לקנות משקה אלכוהולי, אלא שהמתלון סירב למכור לנאשם את מבוקשו.

על רקע סירובו של המתלון כאמור, הגיע הנאשם לפיצוציה בתאריך 5.3.2017 כשבידיו ג'ריקן עם דלק ודלי, הניח את הדלי על הרצפה בחלק האחורי של הפיצוציה, טיפס עליו בכדי להגיע לחלון האחורי של הפיצוציה, שפך את הדלק בסמוך לחלון והצית את הפיצוציה. האש התלקחה בפיצוציה והנאשם נמלט מהמקום. האש הוסיפה לבעור עד שהגיעו מכבי אש שהוזעקו ע"י עוברי אורח, והשתלטו על הדליקה.

כתוצאה מהדליקה שהבעיר הנאשם נגרם נזק רב למבנה, והתכולה והציוד נשרפו. המתלון פוצה ע"י חברת הביטוח בסכום של 218,000 ₪, בגין הנזק הרב שנגרם למבנה ותכולתו.

ב. טענות הצדדים

ב"כ המאשימה עמדה על נסיבות החומרה במעשיו של הנאשם וציינה כי הנאשם פגע פגיעה חמורה בערכים חברתיים

עמוד 1

של שלום הציבור ורכושו וכן פגע פגיעה ממשית ברכושו של המתלונן. לדבריה אין מדובר במעידה רגעית, הנאשם תכן את ההצתה בצורה פשוטה ובטוחה, המעידה על נחישותו לביצוע העבירה, בעקבות כעסו על המתלונן.

ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה כי עבירת ההצתה היא מן החמורות שבספר החוקים, כשהעונש המרבי בצידה הוא 15 שנות מאסר. בכך ביקש המחוקק להדגיש את המסוכנות והנזק הפוטנציאלי ממעשה ההצתה, ולכן יש צורך בענישה משמעותית ומחמירה שיהיה בה כדי להרתיע את היחיד ואת הרבים מלהיכשל במעשים דומים, ולהעביר מסר כי יש מי שמגן על רכוש הציבור ונוקט יד קשה מול אלה שפוגעים בו.

אשר לנסיבותיו של הנאשם, טענה ב"כ המאשימה כי התסקיר בעניינו מפרט את האישיות הבעייתית של הנאשם, המאופיינת באימפולסיביות ללא בחינת השלכות של מעשיו על סביבתו, מתקשה לבחון באופן חופשי את התנהלותו, אינו בשל לשינוי, ונראה כי לא הפנים את חומרת מעשיו. ב"כ המאשימה ציינה את התרשמותו של שירות המבחן ולפיה קיימת מסוכנות גבוהה להישנות התנהגות פורצת חוק מצדו של הנאשם בעתיד.

ב"כ המאשימה ציינה עוד כי לנאשם עבר פלילי מכביד, והוא אף ריצה עונשי מאסר, לרבות בגין עבירות של אלימות ואיומים בכך שאיים בהצתה על רקע אי שביעות רצונו מבעל עסק אחר, איומים אשר עלו מדרגה, לכדי מעשה של ממש כבמקרה שבפנינו, וכל אלה לא הרתיעו אותו מלשוב לסורו ולהגיב באלימות לא מרוסנת בשעת כעס.

ב"כ המאשימה ציינה כי לטעמה מתחם העונש הראוי הוא בין שנתיים וחצי ל-4 וחצי שנות מאסר, כאשר עתירת המאשימה היא להשית על הנאשם עונש ברף העליון של המתחם, ובנוסף לכך פיצוי משמעותי ומאסר מותנה משמעותי. כמו כן, עתרה ב"כ המאשימה להפעיל מאסר על תנאי חב הפעלה, שעומד ותלוי כנגד הנאשם מת"פ 41686-09-13 (בית המשפט השלום באילת) לתקופה של 4 חודשים, ואשר הוארך ביום 26.9.2016 על ידי בית המשפט השלום בבאר שבע. ב"כ המאשימה הוסיפה וטענה כי העובדה שהתנאי חל על עבירות אלימות מסוג עוון אינו מונע את הפעלתו בעבירה מסוג פשע כבעניינו, והפנתה לפסיקה רלבנטית, אשר תפורט בהמשך.

לעומת זאת, ב"כ הנאשם טען כי הנאשם גרוש ואב ל-5 ילדים בגילאים 12 עד 32, וחרף עברו הפלילי תמיד עבד לפרנסת משפחתו, ולדבריו, בעייתו של הנאשם נובעת משתיית אלכוהול. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, טען ב"כ הנאשם כי הנאשם ישב במרכז "יעלים" בו מצויות מספר חנויות, ובשלב מסוים הוא נסע לביתו וחזר כשהוא מצויד בחומרים שצוינו בכתב האישום. ב"כ הנאשם טען, כי לא ניתן להתעלם מהעובדה שהמעשה בוצע בשבת, כאשר המקום ריק וסגור ועל כן עסקין בעבירות ברף החומרה הנמוך ולא הגבוה.

ב"כ הנאשם הוסיף וטען, כי הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו וביקש להימנע מניהול התיק, ובכך חסך בזמן שיפוטי יקר. לדבריו, מדובר בנאשם שמבקש טיפול ולכן הוא הביע תמיהה על המלצתו של שירות המבחן להימנע מהמלצה טיפולית בעניינו.

אשר לשאלת הפעלת המאסר המותנה, טען ב"כ הנאשם כי התנאי המקורי ניתן כתנאי שני באותו גזר דין, שנוסף לתנאי ממושך יותר על עבירת פשע, ו-4 חודשים על כל עבירת אלימות מסוג עוון. התנאי המקורי הוארך בספטמבר 2016,

ועל כן נטען כי הוא בר הפעלה. ב"כ הנאשם טען, כי גם אם עברנו את המחסום הראשון לפיו הצתה כלולה בגדרן של עבירות אלימות, עדיין נשאלת השאלה האם אפשר להפעיל תנאי בעבירת עוון במסגרת גזר דין של עבירת פשע. בסופו של יום עתר ב"כ הנאשם להקל עם הנאשם וכן להימנע מהשתת פיצוי על הנאשם ולהתחשב בפיצוי שקיבל מחברת הביטוח.

ג. דין והכרעה

לא יכולה להיות מחלוקת בדבר חומרת העבירה שבה הורשע הנאשם. עבירת ההצתה טומנת בחובה פוטנציאל לפגיעה ונזק לגוף ולרכוש אשר מטבע הדברים אינם ניתנים לשליטה. מכאן גם הסכנה הרבה שיש בעבירה זו, וכפועל יוצא מכך - החומרה הרבה של העבירה, אשר הביאה את המחוקק לקבוע בצידה עונש מרבי של 15 שנות מאסר.

בנסיבות שלפנינו תוכננה ההצתה על ידי הנאשם מבעוד מועד, על ידי הצטיידותו בדלי וג'ריקן דלק, תוך הגעתו של הנאשם אל הפיצוציה ביום שבת כשהיא סגורה, כמו יתר החנויות באזור למעט חנות אחת, והצתת האש שהביאה בסופו של דבר לשריפתה של הפיצוציה, והצידוד שהיה בה.

אשר לרמת הענישה הנוהגת, ניתן ללמוד עליה מעיון בפסיקה שמתייחסת לעבירות דומות. בע"פ 6720/16 **מדינת ישראל נ' פלוני**, (פורסם בנבו, 7.3.2017), נדון עניינו של המשיב שהורשע על פי הודאתו בכתב אישום מתוקן בעבירות של הצתה ואיומים כלפי המתלונן, על רקע פגישתה של בת זוגו עם המתלונן. מעובדות פסק הדין עולה כי המשיב גמר אומר בנפשו להצית את רכבו של המתלונן לאחר שחשד בו כי נפגש עם בת זוגו. תחילה נכנס לביתו של המתלונן, חבט ברצפה באמצעות מוט ברזל שהביא עמו וקילל את המתלונן. לאחר מכן יצא מהבית, הצית נייר טואלט והשליך אותו אל תוך רכבו של המתלונן שבו שפך בנזין קודם לכן. כתוצאה מכך נשרף כליל רכבו של המתלונן ונגרם נזק קל לרכוש נוסף.

בית המחוזי גזר את עונשו של המערער ל-6 חודשי מאסר אשר ירוצו בדרך של עבודות שירות בשל שיקולי שיקום. בית המשפט העליון קיבל את ערעור המדינה על קולת העונש וגזר על המשיב 12 חודשי מאסר בפועל, תוך שהוא מציין כי עם כל החשיבות לשיקולי השיקום הם אינם חזות הכול, ויש לתת משקל מתאים גם לשיקולי הגמול והרתעה.

בע"פ 8125/15 **דימטרי פרוקופנקו נ' מדינת ישראל**, (פורסם בנבו, 19.4.2016), נדון עניינו של המערער שהורשע לאחר שמיעת הראיות בעבירות של הצתה ואיומים, בכך שאיים על המתלוננת, שהתגוררה עמו בבניין רב דירות. באחת ההזדמנויות הגיע המערער לביתה של המתלוננת כשהוא מצויד בניירות וקרטונים שאותם הצית בסמוך לדלת הדירה, בשעה שהמתלוננת וביתה ישנו בתוך הדירה. כתוצאה מההצתה נגרם נזק לחלקה העליון של הדלת, ועשן חדר לדירה. המתלוננת ובתה התעוררו לריח העשן, וכשהמתלוננת פתחה את דלת הדירה היא הבחינה במערער שהחל לאיים עליה. בית המשפט המחוזי גזר את עונשו של המערער ל-22 חודשי מאסר, וקבע כי מתחם העונש שנקבע בין שנה לשלוש שנות מאסר אינו מגלה סטייה ממדיניות הענישה הנוהגת.

בסופו של דבר, לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות, נראה לי כי מתחם העונש הראוי לעבירה ונסיבותיה הוא אותו מתחם שאושר בבית המשפט העליון בעניין **פרוקופנקו** הנ"ל, דהיינו בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל.

לחובתו של הנאשם יש לשקול אפוא את חומרת העבירה והעובדה כי מדובר בהצתה מתוכננת של הפיצוציה אשר הייתה מקור פרנסתו של המתלונן וניזוקה באופן משמעותי. כמו כן, יש לתת משקל לעדותו של המתלונן בבית המשפט, אשר בה פירט בהרחבה את הנזקים שנגרמו לו כתוצאה ממעשיו של הנאשם.

כאמור לעיל הוגש בעניינו של הנאשם ביום 29.11.2017 תסקיר שירות מבחן וממנו עולה, כי הנאשם בן 56, גרוש, אב ל-5 ילדים, ובטרם מעצרו עבד בתחום השיפוצים. כן, עולה כי הנאשם גדל במסגרת משפחתית מורכבת, אביו היה מכור לאלכוהול, אחיו היה מכור לסמים, חלק מאחיו היו מעורבים בפלילים, והמשפחה התמודדה עם מצוקה כלכלית קשה. ביחס לעברו הפלילי מציין שירות המבחן כי לנאשם עבר פלילי שעיקרו עבירות רכוש, סמים ואלכוהול, ואף נדון לעונשי מאסר בפועל, כאשר את האחרון שבהם סיים לרצות בשנת 2013.

בנוסף, מציין שירות המבחן כי הנאשם החל לצרוך סמים בגיל צעיר, ובשל כך עבר טיפול בסל"ע, ומאז נמנע משימוש בסמים אלא שהחל לצרוך אלכוהול באופן יומיומי, ובמצבים שבהם הוא תחת השפעת אלכוהול, הוא נוטה לתגובות אימפולסיביות ועלול להגיב באופן תוקפני. שירות המבחן התרשם כי הנאשם נוטה לסיפוקים מידיים ולהתנהגות אימפולסיבית ותוקפנית ללא בחינת השלכות מעשיו עליו ועל סביבתו, מתקשה להציב לעצמו גבולות ולקחת אחריות על מעשיו, ולכן קיימת רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת חוק ופוגענית, והנאשם זקוק לטיפול גמילה מתאים מאלכוהול.

עם זאת, עולה מהתסקיר כי הנאשם חושש שהוא יתקשה לעמוד בהליך טיפולי ממושך, ולכן הוא מעדיף להשתלב בהליך טיפולי בין כותלי הכלא. בסופו של יום המליץ שירות המבחן על ענישה מוחשית ומרתיעה, תוך התחשבות במצבו האישי המורכב, ובכך שהוא נעדר מקורות תמיכה.

ב"כ הנאשם הגיש בשמו של הנאשם מכתב שכתב הנאשם לבית המשפט נ/1, אשר בו מביע הנאשם צער וחרטה על מעשיו, ומתאר את מסכת חייו הקשה, את השתלבותו החיובית בין כותלי הכלא ואת רצונו להשתלב בהליך שיקומי בכלא.

כמו כן, יש לשקול לזכותו של הנאשם את גילו, העובדה שהחליט להודות בעבירה שיוחסה לו, ובכך לא רק חסך בזמן שיפוטי יקר, אלא גם לקח אחריות מלאה על מעשיו. בדברו האחרון הביע הנאשם צער, וכאמור התרשמתי כי כנים דבריו. בנוסף לכך, התרשמתי ממצוקתו הנפשית של הנאשם, ולצורך לשלב אותו בהליך שיקומי מקצועי, בין כותלי הכלא. בנסיבות אלה, נראה לי שקיים פתח תקווה להליך שיקומי משמעותי של הנאשם, ומכל הטעמים האלה, אני סבור שיש למקם את עונשו של הנאשם ברף האמצעי של המתחם.

אשר לשאלה אם ניתן להפעיל את עונש המאסר המותנה, מת"פ 41686-09-13 (בית משפט השלום באילת) לתקופה של 4 חודשים, אשר הוארך ביום 26.9.2016 על ידי בית משפט השלום בבאר שבע, כאשר התנאי הוגדר לעבירות מסוג עוון, ואילו העבירה שבה הורשע הנאשם היא מסוג פשע, נראה כי שאלה זו הוכרעה בפסק דינו של בית המשפט העליון

ברע"פ 2472/15 שורצמן נ' מדינת ישראל, (פורסם בנבו, 21.5.2015) בפס' 13, ובשל חשיבות הדברים הם יובאו כלשונם:

[...] אמנם, התנאי נוסח כך שהוא חל על עבירות סמים מסוג עוון. ואולם, ניסוח זה איננו שולל את הפעלת התנאי, בנסיבות שבהן בוצעה עבירת סמים מסוג פשע. התנאי יופעל אפוא, כל אימת שהעבירות שבהן הורשע המבקש מכילות גרעין זהה לאחת מעבירות התנאי, או שעבירת התנאי נבלעת בתוך העבירה הנוספת שבוצעה על-ידי הנאשם... במלים אחרות, שעה שהיה תלוי ועומד נגד המבקש עונש מאסר על תנאי בעבירות סמים מסוג עוון, לא יכול להיות ספק, שהמבקש הפר את התנאי, עת ביצע עבירת סמים מסוג פשע, אשר כוללת בחובה גם עבירת סמים קלה יותר, מסוג עוון [...]

הדברים הללו נאמרו אמנם ביחס לעבירות סמים, אולם העיקרון שעולה מהם יפה גם לעבירות אחרות, כשהמבחן הוא האם מתקיימת הזהות הנדרשת, בין יסודות העבירה בה הורשע הנאשם, לבין היסודות הקבועים בעבירת התנאי.

בנסיבות שלפנינו, אני סבור כי עבירת הצתה נכנסת להגדרה של עבירות אלימות מפני שאלימות היא לאו דווקא כלפי אדם, אלא יכולה להיות גם כלפי רכוש, כאשר לפי אופי הפעולה, יש בה גם אלמנט של אלימות וגרימת נזק פיזי, ולא רק שלילת מימוש זכות קניינית. כך עולה מרע"פ 6352/12 מחמוד סעדה נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 23.9.12) אשר בו נקבע כי בפעולה של שבירת חלון רכב מתקיימים כל היסודות הנדרשים לפעולה אלימה, החל מתוקפנות ושימוש בכוח כלפי רכב, וכלה בכפייה על עצמיותו של הקורבן באמצעות פגיעה בקניינו, הבאה לידי ביטוי אף בעצם הניסיון לגניבת הרכב, והדברים הללו יפים גם לענייננו. לפיכך, מצאתי כי יש מקום להורות על הפעלתו של התנאי.

נוכח כל האמור לעיל, לאחר ששקלתי את מכלול הנסיבות ואת השיקולים לקולא ולחומרה שפורטו לעיל, ולאחר שנתתי דעתי גם לסיכויים הטובים לשיקומו של הנאשם בין כותלי הכלא, החלטתי לגזור על הנאשם את העונשים הבאים:

1. 18 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו (5.3.2017).
2. 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים מיום שחרורו של הנאשם ממאסרו שלא יעבור בתקופת התנאי עבירה של הצתה או ניסיון להצתה.
3. הפעלת מאסר מותנה של 4 חודשים מת"פ (אילת) 41686-09-13, באופן שבו חודשיים יופעלו במצטבר לעונש המאסר שהושת על הנאשם וחודשיים בחופף, ובסך הכול ירצה הנאשם 20 חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו.
4. פיצוי בסך 3,000 ₪ אשר ישולם למתלונן ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.6.18.

5. בשל מצבו הכלכלי של הנאשם, ובשל העובדה שנקבע כי עליו לפצות את המתלונן בתיק זה, לא ראיתי מקום לגזור עליו גם קנס כספי.

ניתן והודע היום ו' ניסן
תשע"ח, 22/03/2018 במעמד
הנ"ל.
אהרון משניות, שופט